

KOMISSION SUOSITUS,
annettu 22 päivänä maaliskuuta 2010,
euroseteleiden ja -metallirahojen laillisen maksuvälineaseman soveltamisalasta ja vaikutuksista
 (2010/191/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroseteleiden laillisesta maksuvälineasemasta määrätään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen rahapolitiikkaa koskevan luvun 128 artiklassa. Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaan unionilla on yksinomainen toimivalta, kun kyseessä on niiden jäsenvaltioiden rahapolitiikka, joiden rahayksikkö on euro ('osallistuvat jäsenvaltiot').
- (2) Euron käyttöönnotosta 3 päivänä toukokuuta 1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 974/98 ⁽¹⁾ 11 artiklan mukaan eurometallirahat ovat ainoat metallirahat, joilla on laillisen maksuvälineen asema osallistuvissa jäsenvaltioissa.
- (3) Euroalueella on nykyisin jonkin verran epävarmuutta laillisen maksuvälineaseman soveltamisalasta ja sen vaikutuksista.
- (4) Tämä suositus perustuu keskeisiin päätelmiin, jotka esitetään euroalueen valtiovarainministeriöiden ja kansallisten keskuspankkien edustajista koostuvan työryhmän raportissa.
- (5) Komissio tarkastelee uudelleen tämän suosituksen täytäntöönpanoa kolmen vuoden kuluttua sen hyväksymisestä ja arvioi, tarvitaanko sääntelytoimenpiteitä,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

1. Laillisen maksuvälineaseman yhteinen määritelmä

Kun maksuvelvoite on olemassa, euroseteleiden ja -metallirahojen laillisen maksuvälineaseman olisi merkittävä seurauksia:

⁽¹⁾ EYVL L 139, 11.5.1998, s. 1.

a) Pakollinen hyväksyminen:

Maksuvelvoitteen velkoja ei voi kieltäytyä ottamasta vastaan euroseteleitä ja -metallirahoja, jolleivät osapuolet ole sopineet muusta maksutavasta.

b) Hyväksyminen täydestä nimellisarvosta:

Euroseteleiden ja -metallirahojen rahallinen arvo vastaa seteleissä ja kolikoissa ilmoitettua määrää.

c) Maksuvelvollisuudesta vapautuminen:

Velallinen voi vapautua maksuvelvoitteesta tarjoamalla velkojalle euroseteleitä ja -metallirahoja.

2. Euroseteleinä ja -metallirahoina suoritettujen maksujen hyväksyminen vähittäiskaupan maksutapahtumissa

Euroseteleiden ja -metallirahojen hyväksymisen maksuvälineenä vähittäiskaupan maksutapahtumissa olisi oltava sääntönä. Kieltäytymisen pitäisi olla mahdollista ainoastaan perustelluista syistä, jotka liittyvät vilpittömän mielen periaatteeseen (jos vähittäiskauppiaalla ei esimerkiksi ole vaihtorahaa).

3. Suurten seteleiden hyväksyminen vähittäiskaupan maksutapahtumissa

Suuret setelit olisi hyväksyttävä maksuvälineenä vähittäiskaupan maksutapahtumissa. Kieltäytymisen olisi oltava mahdollista ainoastaan perustelluista syistä, jotka liittyvät vilpittömän mielen periaatteeseen (jos maksuksi tarjotun setelin arvo on esimerkiksi suhteettoman suuri verrattuna maksettavaan määrään).

4. Euroseteleiden ja -metallirahojen käytöstä ei voi veloitaa ylimääräisiä maksuja

Maksamisesta euroseteleillä ja -metallirahoilla ei saisi periä ylimääräisiä maksuja.

5. Älykkäiden setelinsuojajärjestelmien (Intelligent Banknote Neutralisation Systems, IBNS) tahraamat eurosetelit

Vaikka älykkäiden setelinsuojajärjestelmien tahrimat setelit ovat laillisia maksuvälineitä, jäsenvaltioiden olisi aktiivisesti tiedotettava sidosryhmille (pankeille, vähittäiskauppiaille, suurelle yleisölle), että tahriutuneet setelit on palautettava kansallisille keskuspankeille, sillä ne ovat hyvin todennäköisesti varastettuja.

6. Yksityishenkilöiden täydellisesti tuhoamat liikkeeseen lasketut setelit ja metallirahat

Jäsenvaltioiden ei tulisi kieltää yksityishenkilöitä täysin tuhoamasta pieniä määriä euroseteleitä tai -metallirahoja tai rangaista tästä. Niiden olisi kuitenkin kiellettävä tuhoamasta ilman lupaa suuria määriä euroseteleitä tai -metallirahoja.

7. Seteleiden ja metallirahojen turmeleminen taiteelliseen käyttöön

Jäsenvaltioiden ei tulisi kannustaa euroseteleiden ja -metallirahojen turmelemiseen taiteellisen käyttöön mutta niiden tulisi suvaita se. Tällaisia turmeltuja seteleitä ja metallirahoja olisi pidettävä kiertoon kelpaamattomina.

8. Toimivalta päättää kiertoon kelpaavien eurometallirahojen tuhoamisesta

Kansallisen viranomaisen ei yksin tulisi tehdä päätöstä kiertoon kelpaavien eurometallirahojen tuhoamisesta. Ennen kiertoon kelpaavien eurometallirahojen tuhoamisesta tehtävää päätöstä kansallisen toimivaltaisen viranomaisen olisi kuultava talous- ja rahoituskomitean eurometallirahoista vastaavaa alakomiteaa ja ilmoitettava asiasta rahapajojen johtajien työryhmälle.

9. Yhden ja kahden sentin eurometallirahojen laillinen maksuvälineasema ja pyörityssäännöt

Niissä jäsenvaltioissa, jossa on hyväksytty pyöritysjärjestelmä ja hinnat näin ollen pyöristetään lähimpään viiteen senttiin, yhden ja kahden sentin eurometallirahoilla olisi edelleen oltava laillinen maksuvälineasema ja ne olisi hyväksyttävä maksuvälineinä. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin oltava jatkossa hyväksymättä uusia pyörityssääntöjä, koska ne vaikuttavat kielteisesti siihen, että maksuvelvoitteen voi täyttää tarjoamalla tarkka rahasumma, ja koska ne voivat joissakin tilanteissa johtaa käteismaksuista tehtävään lisäveloitukseen.

10. Eurometallirahojen keräilykappaleiden laillinen maksuvälineasema

Jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki toimenpiteet, jotka katsotaan aiheellisiksi estämään eurometallirahojen keräilykappaleiden käyttö maksuvälineinä (esimerkiksi erikoispakkaukset, selkeä tiedotus, arvometallien käyttö, nimellisarvon ylittävä myyntihinta).

Tämä suositus on osoitettu kaikille euroalueen jäsenvaltioille, Euroopan keskuspankille sekä eurooppalaisille ja kansallisille elinkeinoelämän järjestöille ja kuluttajajärjestöille.

Tehty Brysselissä 22 päivänä maaliskuuta 2010.

Komission puolesta

Olli REHN

Komission jäsen